

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๒/ ๑๗๕๒

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยสำหรับการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างคำมั่นของไทยสำหรับการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๒ พร้อมคำแปลภาษาไทย
อย่างไม่เป็นทางการ
๒. รายงานการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการนำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย
และข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ
ไปปฏิบัติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยสำหรับการประชุม
เวทีผู้ลี้ภัยโลก (Global Refugee Forum: GRF) ครั้งที่ ๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่าย
ที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การให้คำมั่นของไทยในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๒ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยในด้านนโยบายและ
มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามนัยมาตรา ๔ (๗)
ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่การประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๒ จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖
ที่นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส จึงมีความจำเป็นจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีต่อคำมั่นของไทย
ภายในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ ก่อนที่คณะผู้แทนไทยจะไปเข้าร่วมการประชุม

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ ไทยได้ร่วมรับรองข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย (Global Compact on
Refugees: GCR) เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๓
ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดย GCR เป็นเอกสารที่ระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยทั่วโลกที่มี
วัตถุประสงค์ ๔ ข้อ ได้แก่ (๑) ลดแรงกดดันที่มีต่อประเทศผู้รับผู้ลี้ภัย (๒) ยกระดับศักยภาพในการพึ่งพา
ตนเองของผู้ลี้ภัย (๓) เพิ่มช่องทางในการไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม และ (๔) สนับสนุนเงื่อนไข
ในประเทศต้นทางเพื่อการส่งกลับอย่างปลอดภัยและมีศักดิ์ศรี ทั้งนี้ GCR เป็นเอกสารที่ไม่มีผลผูกพันทาง

/ กฎหมาย ...

กฎหมาย แต่สะท้อนเจตนารมณ์ของผู้นำและผู้แทนระดับสูง โดยได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากประชาคมระหว่างประเทศ

๓.๒ GCR กำหนดให้จัดการประชุม GRF ในระดับรัฐมนตรีทุก ๔ ปี เพื่อทบทวนและติดตามผลการนำ GCR ไปปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี และร่วมกันประกาศคำมั่น ซึ่งอาจเป็นคำมั่นเชิงนโยบาย การดำเนินการ กระบวนการหรือการสนับสนุนทางการเงิน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของ GCR ข้างต้น (ตามนัยข้อ ๓.๑)

๓.๓ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำร่างคำมั่นสำหรับการประชุม GRF ครั้งที่ ๒ โดยพัฒนามาจากประเด็นที่ไทยเคยให้คำมั่นไว้ในการประชุม GRF ครั้งที่ ๑ หรือในกรอบอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นเรื่องที่ไทยมีนโยบายในหลักการอยู่แล้ว แต่ยังสามารถดำเนินการให้เกิดความก้าวหน้าเพิ่มเติมได้อีก และได้นำร่างคำมั่นเข้าสู่การพิจารณาของคณะทำงานขับเคลื่อนการนำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย และข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ ไปปฏิบัติ^๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ที่กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งที่ประชุมคณะทำงานฯ ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม และเห็นพ้องให้เสนอคำมั่น ๘ ข้อต่อที่ประชุม GRF ครั้งที่ ๒ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคัดกรอง โดย (๑.๑) ลงทุนเพิ่มเติมในฐานข้อมูล และระบบบริหารจัดการข้อมูลและระบบล่าม (๑.๒) จัดให้มีระบบการให้ความคุ้มครองและระบบส่งต่อที่เหมาะสม และกำหนดสถานะทางกฎหมายของผู้ได้รับความคุ้มครองให้ชัดเจน (๑.๓) ประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคประชาสังคม ตลอดจน (๑.๔) ร่วมมือกับประเทศพันธมิตร UNHCR และ Asylum Capacity Support Group

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการต่างประเทศ

(๒) แก้ปัญหาคนไร้รัฐไร้สัญชาติ โดย (๒.๑) จัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อแก้ปัญหาบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติและผู้หนีภัยกลุ่มต่าง ๆ ภายในระยะเวลา ๒ ปี โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นกับการแก้ปัญหาเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักร และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (๒.๒) พัฒนาประสิทธิภาพของระบบในการอำนวยความสะดวกเพื่อเร่งรัดการจัดการปัญหาบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติ โดยเฉพาะเด็กที่เกิดในประเทศไทยและผู้สูงอายุ (๒.๓) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ทะเบียนราษฎร และคนเข้าเมือง ตลอดจนระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงพัฒนาการและบริบทปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมสิทธิที่จะอาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกต้อง

/ ตามกฎหมาย ...

^๑ คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก

ตามกฎหมาย และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิที่จะมีสัญชาติและสิทธิความเป็นพลเมือง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่เกิดในประเทศไทย และ (๒.๔) ร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees: UNHCR) และเข้าร่วม Global Alliance to End Statelessness

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการต่างประเทศ

(๓) ทบทวนและปรับปรุงการใช้มาตรการทางเลือกแทนการกักตัวเด็กและครอบครัวใน ห้องกักตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้เหมาะสมและครอบคลุมบริบทเฉพาะของเด็กผู้หนีภัยกลุ่มต่าง ๆ โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก และพัฒนาการใช้มาตรการการดูแลโดยชุมชนอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยจัดสรร ทรัพยากรอย่างเต็มที่ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ

(๔) ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทักษะตามช่วงวัยของเด็กผู้หนีภัยกลุ่มต่าง ๆ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และทบทวนกลไกการสนับสนุนทรัพยากรของภาครัฐ ด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติที่อยู่ระหว่างการพัฒนาสถานะบุคคล

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงาน สภาพความมั่นคงแห่งชาติ

(๕) พัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนต่างด้าว กลุ่มต่าง ๆ ในไทย รวมถึงผู้หนีภัย คนไร้รัฐไร้สัญชาติ ผู้ได้รับความคุ้มครองตามระเบียบคัดกรองฯ เพื่อส่งเสริม การเข้าถึงบริการสาธารณสุขในราคาที่เหมาะสมกับความสามารถในการจ่ายของกลุ่มคนเหล่านี้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานสภาพความมั่นคง แห่งชาติ

(๖) ขยายความร่วมมือกับประเทศที่สามในการหาทางออกที่ยั่งยืนให้แก่ผู้หนีภัยกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาพความมั่นคง แห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(๗) ให้ความช่วยเหลือชาวโรฮิงจาผ่าน (๗.๑) การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม แก่ชาวโรฮิงจาในบังกลาเทศอย่างต่อเนื่องตลอด ๔ ปีข้างหน้า โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างศักยภาพ และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง โดยแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมของไทย รวมถึง (๗.๒) การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่เมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่รัฐยะไข่อย่างต่อเนื่อง ตลอด ๔ ปีข้างหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเดินทางกลับอย่างปลอดภัย มีศักดิ์ศรีและยั่งยืน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ

(๘) ดำเนินการถอนข้อสงวนต่อข้อ ๒๒ (เรื่องการคุ้มครองเด็กผู้ลี้ภัยและเด็กผู้แสวงหาที่พักพิง) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงการต่างประเทศ

ดั่งร่างคำมั่น (ภาษาอังกฤษ) และคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ พร้อมประโยคสรุปคำมั่นแบบย่อ สำหรับการประกาศลงในช่องทางออนไลน์ ตามที่ผู้จัดทำหนดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การประกาศคำมั่นโดยสมัครใจในเวทีการประชุมผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๒ จะช่วยกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัยและกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งนอกจากจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงของประเทศและสิทธิมนุษยชนแล้ว ยังมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในมิติด้านมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

การประกาศคำมั่นไม่มีค่าใช้จ่าย ส่วนการดำเนินการตามคำมั่นจะใช้งบประมาณของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการนำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัยและข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ ไปปฏิบัติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๗ หน่วยงาน ได้ร่วมกันพิจารณาปรับแก้และเห็นชอบกับเนื้อหาของร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยแล้ว ดังสรุปผลการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๗. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ ร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๗.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่าง GCR ที่ผ่านกระบวนการเจรจาแล้ว และอนุมัติให้คณะผู้แทนไทยร่วมรับรองข้อตกลงดังกล่าว

๗.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ทราบเรื่องการรับรอง GCR และแนวทางการดำเนินการต่อไปในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ

๗.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบร่างคำมั่นของไทยที่จะประกาศในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบต่อร่างคำมั่นของประเทศไทยสำหรับการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๒ ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขร่างคำมั่นของประเทศไทย

โดยหน่วยงานต่าง ๆ ของไทยในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขออนุมัติให้
กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาและดำเนินการโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก
โดยให้รายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบในภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปานปรีย์ พหิทธานุกร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๒๑ (นายมนินทร วัฒนายากร)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๘๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ muninthorn.w@mfa.go.th